

πρὸς παρασταθεῖσα. Ὁ τίτλος τῆς κωμωδίας εἶνε τὸ ἤμισυ τοῦ Λατινικοῦ νομικοῦ ἔρου «De effusis et de jectis», ἀφορῶντος τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς κατὰ τῶν περιλούντων διὰ ποικίλων ὑγρῶν ἀπὸ τῶν οἰκίων τοὺς διαβάτας. Ἀκριβῶς δὲ πλέκεται, μὲ κάποιαν ψυχρότητα, τὸ κωμικὸν παίγνιον, πέριξ μιᾶς ψυχρολουσίας ἣν διαπράττει ὁ ὑπηρέτης, χύνων ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὰ νερά τοῦ μπάνιου.

Ἐκ τῶν τριῶν ἔργων τοῦ κ. Κολοκοτρώνη, οἱ «Ἐρασιτέχναι» εἶνε τὸ καλλίτερον, δηλ. τὸ εὐθυμότερον, εὐφύστερον καὶ τεχνικώτερον. Τὸ τρίτον ὑπέλθθη καὶ αὐτοῦ τοῦ πρώτου.

Ἡ τρισυπόστατος παράστασις ἔδωσε τὸ σύνθημα τῆς ἐμφανίσεως καὶ ἄλλων μονοπρατῶν.

★

Οἱ περισσότεροι συντάκται τῶν καθημερινῶν ἐφημερίδων ἔγιναν καὶ δραματικοὶ συγγραφεῖς. Ὁ κ. Κορομηλᾶς, συντάκτης τῶν «Ἀθηνῶν», δὲν ἠθέλησε ν' ἀποτελέσῃ ἐξαίρεσιν καὶ ἀκολουθῶν τὸ τολμηρὸν διάδημα ἄλλων συναδέλφων του, ἔγραψε καὶ αὐτὸς δράμα, εὐτυχῶς μονόπρακτον. Ἡ ἐξήγησις αὐτῆς εἶνε ἀναγκαία, ἐφ' ὅσον ἐπιστημονικῶς δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι παίζει ρόλον ἡ κληρονομικότης εἰς τὴν ἰδιοφυίαν.

«Ὅταν βραδυᾷ»... Καθένας ἔχει πολλὰ νὰ σκεοθῇ, τί γίνεται ὅταν βραδυᾷ. Σκοτεινιάζει, φυσικά, ἀφοῦ δύει ὁ ἥλιος. Ἀλλ' ὅταν βραδυᾷ, φλυαροῦμεν. Ὅταν βραδυᾷ, κοιμώμεθα. Οἱ ἥρωες τοῦ κ. Κορομηλᾶ φλυαροῦν καὶ μάλιστα τόσον σιγανὰ καὶ τόσον πολὺ, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ συμβῇ καὶ τὸ ἄλλο βραδυὸν φαινόμενον. Νὰ κοιμηθοῦν οἱ ἀκροαταί, ἀφοῦ τοῦτο διὰ τὸ πρωταγωνιστοῦν ἐρωτικὸν ζεῦγος δὲν εἶνε δυνατόν.

Ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶνε—καὶ αὐτῇ, ὅπως καὶ τῶν περισσοτέρων Ἑλλ. κοινωνικῶν δραμάτων—πρωτότυπος. Προηγήθησαν δυστυχῶς τοῦ κ. Κορομηλᾶ ὁ δ' Ἀννούντσι, ὁ Μικαέλη, ὁ Πορτορίε, ὡς μᾶς βεβαίῳ ὁ μετ' ἐξαιρετικῆς φιλοστοργίας καὶ κατ' ἐξαιρέσεων κρίνας θεατρικὸν ἔργον προϊστάμενος τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ δημοσιογραφικῇ ἱεραρχίᾳ «Θεατῆς» τῶν «Ἀθηνῶν». Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἰδικῶν μας, καὶ δὴ νεωτάτων, συγγραφέων ὁ κ. Κολοκοτρώνης ἐπραγματεύθη εἰς τὴν μακαρίτισσαν «Δολίταν» τὸ αὐτὸ θέμα. Ὁ κ. Κορομηλᾶς ἐράνη ὅπως δὴποτε εὐτυχέστερος τοῦ κ. Κολοκοτρώνη.

Εἰς τὸν διήλογον, παντελῆς ἐρημία κομψότητος. Ὁ σύζυγος μάλιστα βαναυσολογεῖ ἀναμασσὼν τὰς περὶ καραμπογιᾶς ἀηδεῖς εὐφρολογίας του. Ὁ ἐραστής, ἄψυχος καὶ ἄνευ εὐγενοῦς ἰδεώδους, ζητεῖ νὰ ἀποπλανήσῃ τὴν παλαιὰν ἐρωμένην του καθ' ἣν στιγμήν γίνεται... πενθερά. Ἡ ἥρωίς—τρόπος ἐκφράσεως, διότι ἥρωίς δὲν ὑπάρχει, οὔτε ἥρωε, εἰς τὸ γαληνιώτατον αὐτὸ δράματιον—ἐνας τύπος γυναικός, ἥτις καὶ εὐαίσθητος εἶνε, ἀλλὰ καὶ τιμία.

Πρόκειται περὶ ἔργου—ἀποπείρας μᾶλλον—νεαροῦ δραματογράφου, τὸ πρῶτον ἐμφανιζομένου. Δικαιοῦται νὰ εἶνε εὐχαριστημένος διότι δὲν ἀπεκόμισε ἀπογοήτευσιν, ὅπως ἄλλοι.

★

Ὁ κ. Ι. Πολέμης, ὁ λυρικώτατος τῶν ποιητῶν μας, μᾶς ἐπεφύλαττε μίαν ἐκπληξιν—μίαν κωμωδίαν καὶ μάλιστα μὲ ὑπόθεσιν ὑποτιθεμένην εἰς... Τύνιδα. Ὁ ἄνδρς λαξευτῆς τοῦ στίχου, δὲν ἦτο ἐν-

Ὀλγα Παπαδημητριάδου (Ρεβέκκα)

ὡς Περουζι

δεδειγμένος διὰ τὴν σάτυραν. Καὶ ὁμῶς διέψευσε τὴν γνώμην αὐτῇ. Ἡ «Γυναῖκα» εἶνε ἐν κωμικῶν παίγνιον χαριτωμένον καὶ ἐξυπνον.

Ἐνας πολυδιαβασμένος φιλόσοφος—Ἀγγλος, ἂν κρίνωμεν ἀπὸ τὴν περιβολήν—πληγαίνει εἰς τὴν Τύνιδα, ἐπισκέπτεται ἕνα τσαντήρι καὶ συναντᾷ μίαν Φατμέ ἡ ὁποία ἀφηγεῖται εἰς τὴν ὀδαλίσκην τῆς ὅτι εἶχε βάλῃ γιάντες μὲ τὸν ἄνδρα τῆς, μὲ στοίχημα νὰ τῆς δώσῃ, ἂν ἔχανε, τὸ μαργαριταρένιο γιορτάνι του. Ἀναγινώσκει ὁ ξένος ἕνα βιβλίον μὲ γνώμας περὶ γυναικός, ἣν καυχᾷται ὅτι ἐσπούδασεν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος καὶ ὅτι συνεπῶς τὴν γνωρίζει κατὰ βάθος. Ἐκείνη προσποιεῖται ὅτι τὸν συμπαθεῖ καὶ ὁ ξένος σύρεται περιχαρὲς πλησίον τῆς.

Ἀφ' ὧς ἀκούεται ἔξωθεν ἐρχόμενος ὁ σύζυγος τῆς Φατμέ, Φαροῦν ἐνόματι, καὶ ὁ φιλόσοφος περίτρομος ζητεῖ νὰ κρυφθῇ. Καὶ ἡ Φατμέ τὸν κρύβει εἰς μίαν κασέλαν μεγάλην καὶ τὸν κλειδώνει. Εἰς τὸν σύζυγον τῆς ἐξομολογεῖται ὅτι κάποιος ξένος ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σκηνὴν καὶ πρὸς μεγάλην κατάπληξιν τοῦ ἐξοργισθέντος συζύγου, ὅτι κρύπτεται ἐντὸς τοῦ κιβωτίου. Ἐξάλλως τότε ὁ Φαροῦν ὁρμᾷ νὰ ἀνοίξῃ τὸ κιβώτιον, ἀλλὰ λείπει τὸ κλειδί. Τοῦ τὸ προσφέρει ἀπαθέςτατα ἡ σύζυγος. Ἡ στιγμή εἶνε κρίσιμος καὶ δραματικὴ—ναὶ ὁ ποιητὴς συνεκέντρωσε πολὺ εὐφρῶς τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῇ, διὰ νὰ τὴν τερματίσῃ εὐθυμώτατα—ὅταν ἡ Φατμέ φωνάζει εἰς τὸν ἄνδρα τῆς: «Γιάντες!» Τῆς δίδει ἐκεῖνος τότε τὸ περιδέραιον καὶ φεύγει ἡσύχως καὶ μεσιδίων διὰ τὴν ἀφέλειαν καὶ πίστιν τῆς γυναικὸς του, καὶ ἡ πονηρὰ Φατμέ ἀπέλευθερώνει τὸν φιλόσοφον, ὅστις ἡμιλιπόθυμος ἐκ τοῦ φόβου του φεύγει κατεπειγόντως, ἐνῶ ἐγκαταλείπει τὸ σαρὸν μὲ τὰ περὶ γυναικὸς γνωμικὰ βιβλίον του, ἐμολο-